

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/54/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5616207447
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5616207447.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: C. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Z. XXX, právne zastúpeného JUDr. Jaroslavom Kíapešom, advokátom, so sídlom N. XXXX/XX, F. Z., proti žalovanej: A. O., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Z. XXX, právne zastúpenej JUDr. Annou Járošovou, advokátkou, so sídlom N. XXXX, X., F. Z., o vyporiadanie BSM, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 20Pc/11/2016-218 zo dňa 28.05.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že z hnutel'ných vecí, ktoré mali žalobca a žalovaná v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov: a) pripadá do vlastníctva žalobcu:

- hnedá kuchynská linka v tvare „U“ z drevotriesky so zostatkovou cenou 300,- eur,
 - kuchynské príslušenstvo (elektrická varná platňa zn. Ceran, digestor zn. Gorenje a elektrická rúra zn. Gorenje) so zostatkovou cenou 150,- eur,
 - ďalšie zariadenie kuchyne (drevený kuchynský stôl a 6 drevených stoličiek) so
zostatkovou cenou 120,- eur,
 - rohová čierno-šedá sedacia súprava v tvare „L“ so zostatkovou cenou 190,- eur,
 - svetlohnedá obývacia stena pozostávajúca z troch skriniek so zostatkovou cenou 100,- eur,
 - TV Blaupunkt so zostatkovou cenou 50,- eur,
 - biela dvojdielna zaťahovacia skriňa z drevotriesky so zostatkovou cenou 50,- eur,
 - hnedý obdĺžnikový stolík pod počítač so zostatkovou cenou 20,- eur,
 - počítač zn. ASUS so zostatkovou cenou 50,- eur,
 - práčka zn. Electrolux so zostatkovou cenou 50,- eur,
 - bielo-hnedá dvojdielna komoda so zostatkovou cenou 30,- eur,
 - vešiaková stena z drevotriesky so zostatkovou cenou 100,- eur,
 - chladnička s mrazničkou zn. CALEX so zostatkovou cenou 30,- eur,
 - svetlohnedá manželská posteľ s hnedými poťahmi so zostatkovou cenou 50,- eur,
 - hnedá komoda so 4 zásuvkami so zostatkovou cenou 30,- eur,
 - vstavaná skriňa - šatník so zostatkovou cenou 200,- eur,
 - vstavaná skriňa - kúpeľňa so zostatkovou cenou 50,- eur,
 - motorové vozidlo zn. Peugeot 306 so zostatkovou cenou 500,- eur, a
- b) do vlastníctva žalovanej nepripadá žiadna hnutel'ná vec (výrok I.).

Z nehnuteľných vecí, ktoré mali žalobca a žalovaná v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov: a) pripadá do vlastníctva žalobcu stavba rodinného domu súp. č. XXX, postavená na pozemku parcely registra „C“, parc. č. 469/3, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 144 m², zapísanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, katastrálnom odbore, pre okres F. Z., obec F. Z., katastrálne územie

F. Z., na liste vlastníctva č. XXX, so zostatkovou cenou tohto rodinného domu vo výške 79.500 eur, a b) do vlastníctva žalovanej nepripadá žiadna nehnuteľná vec (výrok II.) Žalobcovi prikázal na úhradu nezaplatenú časť záväzku voči Štátnemu fondu rozvoja bývania vyplývajúceho zo zmluvy „o poskytnutí podpory uzavretej podľa ustanovení zákona NR SR 124/1996 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov vo forme: úver“ č. 505/3179/2001 uzavretej medzi Štátnym fondom rozvoja bývania a stranami sporu 22.11.2001, ktorého výška ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (aj s úrokmi) predstavovala 9.961,60 eur (výrok III). Žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie ich podielov sumu 403,20 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok IV.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.). Znalec Ing. Bohuslav Babka, z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad nehnuteľností, s miestom výkonu činnosti Liptovský Trnovec č. 169 má nárok na náhradu trov znaleckého dokazovania vzniknutých v súvislosti s vyhotovením jeho znaleckého posudku č. 21/2018 z 18.05.2018 v rozsahu uznesením tunajšieho súdu z 13.07.2019, sp. zn.: 20Pc/11/2016 právoplatne priznaného a súčasne z preddavkov strán sporu doteraz nevyplateného nároku na znalečné, a to od každej zo strán sporu v rozsahu jednej polovice, pričom o konkrétnej výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (výrok VI.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie v prvom rade konštatoval, že v konaní musel pristúpiť k aplikácii sudcovskej koncentrácie konania podľa § 153 CSP v spojení s § 167 CSP, a to vzhľadom na tendenciu strán sporu prichádzať v priebehu konania, a to aj po začatí prvého pojednávania, s novými prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktoré vzhľadom na ich povahu zjavne mohli byť uplatnené aj skôr, ak strany sporu konali starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prvý oneskorený prostriedok procesného útoku bol uplatnený žalobcom až po doručení predvolaní na prvé pojednávanie stranám sporu, a všetky ostatné oneskorené prostriedky procesného útoku a procesnej obrany boli uplatnené až v priebehu prvého pojednávania, resp. dokonca ešte neskôr. Súd neprihliadal na oneskorené prostriedky procesného útoku, resp. procesnej obrany bez ohľadu na to, či by prihliadnutie na tieto oneskorené prostriedky procesného útoku a procesnej obrany vyžadovalo alebo nevyžadovalo odročenie pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu, pretože podľa § 153 ods. 2 CSP na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Z dôvodu uplatnenej sudcovskej koncentrácie súd teda na pojednávaní zamietol aj všetky návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré boli oboma stranami sporu uplatnené (najskôr) na prvom pojednávaní, ktoré sa konalo 12.12.2017 (s výnimkou dôkazov, ktoré smerovali k zisteniu zostatkovej ceny majetkových hodnôt patriacich do BSM, a zmluvy o úvere od ŠFRB, vo vzťahu ku ktorým súd v úvode prvého pojednávania deklaroval, že budú výnimkou z uplatnenej sudcovskej koncentrácie). Pokiaľ ide o námietku žalovanej, že keďže až na základe svedeckej výpovede matky žalovanej vyšlo najavo, že manželia si brali aj iný úver (od stavebnej sporiteľne Wüstenrot), súd nemal s poukazom na uplatnenie sudcovskej koncentrácie zamietnuť návrhy na vykonanie dokazovania predložené v priebehu pojednávania žalovanou na preukázanie tejto skutočnosti, súd konštatoval, že tieto návrhy na vykonanie dokazovania nemohli byť uplatnené aj skôr, pretože žalovaná sa nemohla prvýkrát dozvedieť, že si so žalobcom brala úver od tejto stavebnej sporiteľne, až zo svedeckej výpovede jej matky, ale od okamihu, keď si brali úver od stavebnej sporiteľne. Žalovaná tieto skutkové tvrdenia a návrhy na vykonanie dokazovania mohla uplatniť už aj skôr, ak by konala starostlivo, pretože argument, že zabudla, vôbec neobstojí. O možnosti aplikácie sudcovskej koncentrácie vo vzťahu ku všetkým prostriedkom procesného útoku a procesnej obrany podľa § 149 CSP pritom súd poučil žalovanú (vtedy ešte nezastúpenú advokátkou) v písomnom poučení o procesných právach a povinnostiach, ktoré jej doručil spolu so žalobou a výzvou na vyjadrenie k žalobe. Na aplikáciu sudcovskej koncentrácie vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam a návrhom na vykonanie dokazovania, však súd upozornil strany sporu ešte aj v úvode svojho predbežného právneho posúdenia na prvom pojednávaní konanom 12.12.2017, pričom ako výnimky zo sudcovskej koncentrácie súd povolil len predkladanie skutkových tvrdení a návrhov na vykonanie dokazovania ohľadne zostatkových cien majetkových hodnôt, ktoré strany urobili predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a ktoré zostatkové ceny dovtedy strany vo svojich písomných podaniach opomenuli uviesť, a tiež predloženie zmluvy o úvere od Štátného fondu rozvoja bývania č. 5053179/2001. Na základe včas nepopretých (§ 151 ods. 1 CSP) a zhodných skutkových tvrdení strán sporu (§ 186 ods. 2 CSP) súd dospel k nesporným skutkovým zisteniam o rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva a zostatkovej cene majetkových hodnôt do neho patriacich, podľa ktorých súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov boli hnutelné veci popísané vo výrokovej časti rozsudku, ako aj pasívum - zostatok úveru od

Štátneho fondu rozvoja bývania na základe zmluvy č. 505/3179/2001 z 22.11.2001 vo výške 9.961,60 eur k 23.10.2013. Do zisteného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd nezahrnul motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, ktoré bolo nadobudnuté za trvania manželstva a predané po rozvoze manželstva, pretože mal pre včasné nepopretie skutkového tvrdenia žalobcu z repliky, že prostriedky na nadobudnutie tohto vozidla dala žalobcovi jeho matka, toto skutkové tvrdenie podľa § 151 ods. 1 CSP za nesporné. Vyjadrenie žalovanej v duplike, keď vyjadrila len počudovanie nad tým, že vozidlo bolo nadobudnuté z darovaných peňazí od matky žalobcu, keď v rozvodovom konaní žalobca nepoprel, že automobil je ich spoločným majetkom, nemožno považovať za výslovné, resp. účinné popretie podľa § 151 CSP. Pokiaľ ide o rodinný dom súp. č. 129, postavený na pozemku parcely registra „C“, parc. č. 469/3, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 144 m² (ďalej len „rodinný dom“), súd dospel k záveru, že je súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a jeho zostatková cena je 79.500,- eur. Zo zmluvy o poskytnutí úveru č. 505/31979/2001 z 22.11.2001 vyplynulo, že úver vo výške 300.000,- Sk (9.958,18 eur) bol Štátnym fondom rozvoja bývania účelovo viazaný a poskytnutý na výstavbu rodinného domu, pričom pri čerpaní prostriedkov z účtu vedeného v banke boli žiadatelia povinní predložiť daňový doklad (faktúru) spolu so súpisom vykonaných prác alebo dodávok, ktorý daňový doklad musel byť tiež potvrdený stavebným dozorom a povereným zamestnancom príslušného okresného úradu, odboru regionálneho rozvoja. Z takéhoto spôsobu čerpania úveru vyplýva, že nebolo možné použiť prostriedky úveru na iný účel ako na účel výstavby rodinného domu, a preto ak aj bolo za tieto prostriedky stranami sporu nakupované nejaké zariadenie do rodinného domu, ktoré (ako pevne do konštrukcie domu zabudované) zariadenie (jeho cena), sa podľa znaleckého posudku podieľalo na vytváraní (celkovej) všeobecnej hodnoty rodinného domu, dospel súd k záveru, že na nadobudnutie (výstavbu) rodinného domu boli sčasti (v rozsahu 9.958,18 eur) použité aj spoločné prostriedky manželov pochádzajúce z úveru od Štátneho fondu rozvoja bývania. Dom preto patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a je predmetom tohto vyporiadania. K záveru, že rodinný dom má zostatkovú cenu 79.500,- eur dospel súd na základe znaleckého posudku znalca v odbore stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností Ing. Bohuslava Babku č. 21/2018 z 18.05.2018. Žalovanou predložený listinný dôkaz - ohodnotenia nehnuteľnosti vypracovaného TUreality, s. r. o. z 25.04.2019 nemohol byť podkladom pre účely rozhodnutia o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva, pretože uvádzal spoločnú trhovú hodnotu rodinného domu a pozemkov, bez osobitného rozlíšenia hodnoty rodinného domu, a tak nebolo možné posúdiť súlad tohto listinného dôkazu s vykonaným znaleckým dokazovaním. Navyše udáva síce aktuálnu trhovú hodnotu nehnuteľností, avšak podľa ich aktuálneho (k ohodnocovaniu existujúcemu) stavu, na rozdiel od znaleckého posudku, ktorý správne (podľa zadania súdu) stanovuje všeobecnú hodnotu rodinného domu ako zostatkovú cenu v zmysle judikatúry, teda ako cenu platnú v čase znaleckého oceňovania, avšak vychádzajúcu zo stavu rodinného domu k času zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okrem uvedeného realitný maklér na rozdiel od znalca nikdy nevstúpil do tohto rodinného domu, len sa prečítaním oboznámil s obsahom znaleckého posudku. Kontrolný znalecký posudok sa realizuje v prípade rozporu medzi dvoma porovnateľnými znaleckými posudkami a realizuje ho inštancia s vyššou odbornou autoritou, ako je jednotlivý znalec, a to znalecká organizácia, resp. ústav. K takejto situácii tu však nedošlo, pretože neexistuje žiaden ďalší znalecký posudok, ktorý by bol v rozpore so znaleckým posudkom Ing. Babku. Pokiaľ ide o pozemok parcely registra „C“, parc. č. 469/2, trvalé trávnaté porasty, o výmere 2.706 m², pozemok parcely registra „C“, parc. č. 469/3, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 144 m² a pozemok parcely registra „C“, parc. č. 469/8, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 40 m² (ďalej len „pozemky“), súd prvej inštancie dospel k záveru, že nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zo svedeckých výpovedí rodičov žalobcu zhodne vyplynulo, že pozemky boli kúpené za peňažné prostriedky rodičov žalobcu (resp. sčasti aj za naturálnu odmenu v pracovnej podobe poskytnutú otcom žalobcu jednému z predávajúcich). V rozpore s týmito svedeckými výpoveďami nie je ani svedecká výpoveď matky žalovanej, pretože táto k uvedenej otázke len uviedla, že stranám sporu „pomohla“ ohľadne „pozemku“ „babička“. Navyše aj zo skutkových tvrdení samotnej žalovanej vyplynulo, že pozemky boli predané stranám sporu, a žalovaná spochybňovala len to, že peňažné prostriedky použité na ich nákup poskytli rodičia žalobcu len žalobcovi. Zo svedeckých výpovedí rodičov žalobcu tiež zhodne vyplynulo, že rodičmi žalobcu poskytnuté financie boli darom výlučne pre žalobcu. V rozpore s týmito svedeckými výpoveďami pritom nebol žiaden z vykonaných dôkazov, a to ani svedecká výpoveď matky žalovanej, keďže táto vo vzťahu k otázke darovania týchto prostriedkov vyhlásila len to, že „nikdy nebolo povedané“, že ide o dar výlučne pre žalobcu, a vyjadrila len svoje presvedčenie, že „bolo jasné“, že tieto prostriedky boli poskytnuté obom manželom. Rodičia žalobcu pritom dlhodobo podnikali vo viacerých oblastiach, čo skôr nasvedčuje skutkovej verzii, že práve oni uhradili náklady spojené so zakúpením pozemkov. Súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej týkajúcou sa nedôveryhodnosti a zaujatosti rodičov žalobcu ako svedkov z dôvodu,

že ide o rodinných príslušníkov žalobcu, z dôvodu rozporov v ich výpovediach a z dôvodu, aký postoj mali rodičia v rámci svojich výpovedí zaujať k žalovanej. Svedkom môže byť aj rodinný príslušník strany sporu, preto uvedená skutočnosť nemôže byť dôvodom na neuverenie takejto svedeckej výpovedi. Svedkovia v zásadných skutočnostiach vypovedali presvedčivo, zhodne, bez závažnejších rozporov v ich výpovediach, a prípadné drobné nezrovnalosti, na ktoré poukazovala žalovaná, nemohli mať vplyv na ich dôveryhodnosť, keď v rozpore s ich výpoveďami nebol žiaden vykonaný dôkaz, a to dokonca ani výpoveď matky žalovanej. Keďže si súd ustálil, že pozemky nepatria do BSM, na ich hodnotu nevykonával znalecké dokazovanie. Pri vyporiadavaní spoločného majetku manželov súd prvej inštancie prihliadal na to, že žalobca zo svojho výlučného majetku vynaložil na spoločný majetok manželov - na výstavbu rodinného domu dva a štvrt milióna slovenských korún (74.686,32 eur), pričom zo svedeckých výpovedí rodičov žalobcu vyplynulo, že uhradili náklady spojené s výstavbou rodinného domu vo výške dva až dva a pol milióna slovenských korún. Takto uhradené náklady darovali výlučne žalobcovi, a nie obom manželom. V rozpore s týmito svedeckými výpoveďami pritom nebol žiaden z vykonaných dôkazov, a to ani svedecká výpoveď matky žalovanej, keďže táto výslovne vyhlásila, že sa k spôsobu financovania stavebných prác a materiálu nevedela vyjadriť. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná bola v čase výstavby domu na materskej a žalobca krátko po skončení povinnej vojenskej služby pracoval na družstve, pričom občas si privyrábal na fuškách (o fuškách svedčila nielen matka žalovanej, ale aj matka žalobcu), teda, že nemohli mať dostatok finančných prostriedkov na takúto výstavbu domu. Rodičia žalobcu pritom dlhodobo podnikali vo viacerých oblastiach, čo skôr nasvedčuje skutkovej verzii, že práve oni uhradili väčšinu nákladov spojených s výstavbou rodinného domu. Skutkové tvrdenie (námetka) žalovanej, že tieto prostriedky boli darované obom manželom, teda neboli preukázané. Žalobca má preto v danom prípade podľa § 150 OZ nárok na náhradu toho, čo zo svojho výlučného majetku vynaložil na spoločný majetok (rodinný dom) vo výške 70.150,80 eur. Obstarávacia cena rodinného domu bola 84.644,50 eur, pretože náklady vynaložené z výlučného majetku žalobcu na výstavbu rodinného domu predstavovali dva a štvrt milióna slovenských korún (74.686,32 eur) a náklady vynaložené na výstavbu rodinného domu zo spoločných prostriedkov manželov (z úveru od Štátneho fondu rozvoja bývania) predstavovali 300.000,- slovenských korún (9.958,18 eur), prevyšovala zostatkovú cenu rodinného domu, ktorá bola 79.500,- eur. Súd prvej inštancie v zmysle ustálenej judikatúry určil, že žalobca má nárok z titulu vynaloženia vlastných prostriedkov na spoločný majetok na sumu 70.150,80 eur, pretože táto suma predstavuje rovnaký percentuálny podiel na zostatkovej cene rodinného domu vo výške 79.500,- eur, aký zodpovedá percentuálnemu podielu prostriedkov z výlučného majetku žalobcu vynaložených na výstavbu rodinného domu na celkovej obstarávacej cene rodinného domu vo výške 84.644,50 eur (88,24 %.). Súd nesúhlasil s názorom žalovanej, že v prípade svedeckých výpovedí rodičov ide len o ich „tvrdenia“, ktoré sa ešte musia preukázať nejakými dokladmi, keďže svedecká výpoveď je sám osebe dôkaz, a jej obsah nemusí byť preukazovaný ďalším dôkazom. Námetka žalovanej, že ak by strany sporu nemali žiadne finančné prostriedky, nezačali by s výstavbou rodinného domu, neobstojí, pretože výstavba rodinného domu sa dala realizovať aj za zistených okolností, teda na základe pôžičky od Štátneho fondu rozvoja bývania obom manželom, a za vedomia, že jeho rodičia mu poskytnú potrebné prostriedky na výstavbu domu. Sama žalovaná pripúšťala vo svojich tvrdeniach podstatnú finančnú pomoc zo strany rodičov žalobcu, a rozporovala len jej rozsah a okolnosť, či išlo o pomoc výlučne žalobcovi, resp. obom manželom, čo z hľadiska námetky nedostatku financií manželov však nemá žiaden význam. Ani námetka žalovanej, že ak by rodičia žalobcu platili celú výstavbu rodinného domu a nadobudnutie pozemkov, nie je jasné, prečo si nedali zapísať nehnuteľnosti v katastri na seba, a v prípade ak išlo o darovanie, malo to byť nejako ošetrované, neobstojí, najmä preto, že z vykonaného dokazovania, vyplynulo, že finančné prostriedky na nadobudnutie rodinného domu a pozemkov rodičia žalobcu darovali a tiež preto, že návrh na zápis strán sporu do katastra bol urobený len preto, aby strany sporu mohli získať ďalšie prostriedky na dostavbu rodinného domu - úver od Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 300.000,- Sk, ktorý by inak ako nemajetní manželia nedostali. Takisto skutočnosť, že na nadobudnutie rodinného domu boli použité sčasti aj spoločné prostriedky manželov pochádzajúce z úveru od Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 300.000,- Sk, bola dôvodom, že nemohol byť tento dom zapísaný ako výlučné vlastníctvo rodičov žalobcu. Žalobca svoje tvrdenie, že prostriedky na nákup pozemkov a rodinného domu boli rodičmi žalobcu darované iba jemu, preukázal svedeckými výpoveďami. Žalobca bol po celý čas (objektívne) výlučným vlastníkom pozemkov, preto samotný zápis BSM strán sporu v katastri nehnuteľností (ako modus) je z hľadiska nadobudnutia skutočného vlastníctva k pozemkom irelevantný, pokiaľ súčasne chýba platný právny titul nadobudnutia vlastníctva (titulus), a nebolo tak možné len na základe zápisu v katastri považovať pozemky za súčasť BSM strán sporu. Údaje katastra sa považujú za hodnoverné, kým nie je preukázaný ich opak, a v danom prípade bol opak preukázaný na základe vykonaného dokazovania. K návrhu žalovanej,

aby súd pri vyporiadaní BSM zohľadnil, že podľa svojich možností pomáhala pri výstavbe rodinného domu, žalovaná na pojednávaní konanom 18.01.2018 uviedla, že nedokáže rozsah tohto pracovného príspevku špecifikovať, a teda dostatočne neuniesla bremeno tvrdenia, a preto by súd ani nemohol kvantifikovať hodnotu takéhoto príspevku (kvázi z výlučného majetku) žalovanej na spoločný majetok. Navyše z vykonaného dokazovania ani nevyplýva, že by žalovaná niekedy pomáhala na stavbe, pretože z výpovedí svedkov - rodičov žalobcu zhodne vyplýva, že žalovaná nikdy na stavbe nepomáhala, a z výpovede matky žalovanej len nepriamo (z počutia od inej osoby) vyplynula (nejaká) pracovná výpomoc žalovanej. Hodnotiac tieto navzájom si odporujúce dôkazy, súd považoval za dôveryhodnejšie zhodné svedecké výpovede rodičov žalobcu než (takúto nepriamu) výpoveď matky žalovanej. Vynakladanie spoločných prostriedkov manželov na (spoločný) rodinný dom tiež nemožno vyhodnotiť ako príspevok z výlučného majetku žalovanej na spoločný majetok manželov podľa § 150 OZ. V záverečnej reči prišla žalovaná s návrhom, aby súd pri vyporiadaní BSM zohľadnil čiastku, ktorú investovala do nehnuteľnosti zo svojich výlučných prostriedkov, ktoré nasporila ešte pred uzatvorením manželstva. Žalovaná k tomuto tvrdeniu toto dôkazné bremeno neuniesla (neoznačila včas žiadne dôkazy na jeho preukázanie) a neuviedla, koľko zo svojho výlučného majetku mala vynaložiť na spoločný majetok a neuniesla ani bremeno tvrdenia. Rodinný dom (so zostatkovou cenou 79.500,- eur) súd prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, pretože prisúdil rozhodujúci význam kritériu výrazne prevažujúcej zásluhy žalobcu na nadobudnutí tohto rodinného domu podľa § 150 OZ. Kritérium prihliadnutia na potreby maloletých detí totiž neprichádzalo do úvahy, keďže k času rozhodovania súdu už boli deti strán sporu plnoleté, a súd tiež nezistil relevantný rozdiel medzi manželmi z hľadiska pričinenia sa o udržanie rodinného domu, či z hľadiska starostlivosti o rodinu alebo spoločnú domácnosť. Keďže rodinný dom súd prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, z dôvodu účelnejšieho využitia, aj hnutelne veci, ktoré tvoria zariadenie rodinného domu. Pokiaľ ide o motorové vozidlo zn. Peugeot 306 (so zostatkovou cenou 500,- eur), keďže ani jedna zo strán sporu neodôvodnila svoj návrh na prikázanie tohto vozidla, pričom súčasne súd nezistil existenciu žiadnej okolnosti podľa zákona, ktorá by odôvodňovala prikázanie vozidla niektorej zo strán sporu, z dôvodu skoršieho uplatnenia tohto návrhu, vyhovel želaniu žalobcu na prikázanie mu tohto vozidla. Súd prikázal žalobcovi uhradiť zostatok nezaplateného úveru voči Štátnemu fondu rozvoja bývania poskytnutého stranám sporu na základe zmluvy č. 505/3179/2001 z 22.11.2001, ktorého výška ku dňu zániku BSM (23.10.2013) aj s príslušenstvom predstavovala 9.961,60 eur (istina - 7.441,73 eur + úroky - 2.519,87 eur), pretože bolo preukázané, že tento úver bol poskytnutý stranám sporu na výstavbu rodinného domu, a následne tento dom bol prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcovi, ale tiež aj preto, že od zániku BSM platil tento úver len žalobca. Po rozdelení majetkových hodnôt patriacich do BSM medzi strany sporu, keď všetky majetkové hodnoty tvoriace BSM (rodinný dom v zostatkovej cene 79.500,- eur a hnutelne veci v spoločnej zostatkovej cene 2.070,- eur ako aktíva, a aj zostatok úveru od ŠFRB ku zániku BSM vo výške 9.961,60 eur ako pasívum) pripadli len žalobcovi, za súčasného prihliadnutia na nárok žalobcu na náhradu toho, čo zo svojho výlučného majetku vynaložil na spoločný majetok (rodinný dom) v sume 70.150,80 eur, súd dospel k záveru, že (čistá) hodnota podielu žalobcu, ktorý mu po takom rozdelení majetkových hodnôt pripadol zo spoločného majetku, predstavuje 1.457,60 eur, a (čistá) hodnota podielu žalovanej, ktorý jej po takomto rozdelení majetkových hodnôt pripadla zo spoločného majetku, predstavuje 0,- eur. Vzhľadom na to, že podiely manželov na spoločnom majetku majú byť rovnaké, tak na vyrovnanie týchto podielov medzi stranami by mal byť žalobca povinný zaplatiť žalovanej sumu 728,80 eur (1.457,60 eur : 2.) Avšak keďže súd v rámci vyporiadania musel prihliadnuť ešte aj na nárok žalobcu na náhradu (ním uplatnenej) sumy 1.132,- eur (ktorú zaplatil za žalovanú na splátkach úveru ŠFRB za obdobie od zániku BSM k 12.12.2017, a na ktorej náhradu má voči nej v rámci vyporiadania žalobca voči žalovanej, z dôvodu, že podiely manželov na spoločnom majetku majú byť rovnaké, nárok), tak bude žalovaná musieť na vyrovnanie podielov (po zohľadnení tohto nároku žalobcu) zaplatiť žalobcovi sumu 403,20 eur. Keďže každej zo strán sporu bola priznaná polovica zo spoločného majetku, nie je možné hovoriť o prevažnom úspechu niektorej zo strán, a preto súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania a podľa rovnakých zásad zaviazal na náhradu nároku znalca obe strany sporu rovnakým dielom.

3. Voči výrokom I., II., a IV. citovaného rozsudku podala odvolanie žalovaná, ktorá navrhovala rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa jej názoru okresný súd svojím postupom pochybil, keď nezobral do masy BSM všetky veci, ktoré účastníci nadobudli počas trvania manželstva. Súd prvej inštancie vylúčil z bezpodielového spoluvlastníctva manželov osobné motorové vozidlo zn. ŠKODA OCTAVIA a tiež pozemky, ktoré sú zapísané v evidencii katastra nehnuteľností ako bezpodielové spoluvlastníctvo manželov na LV č. XXX pre k. ú. F. Z., obec F. Z.. Tieto veci rozvedení manželia nadobudli počas trvania manželstva na základe kúpnych

zmlúv do spoločného vlastníctva. Osobné motorové vozidlo bolo spoločným majetkom účastníkov, čo žalobca uviedol aj v súdnom konaní o rozvod manželstva. Žalobca ho odpredal po rozvode, nevedel však preukázať za akú kúpnu cenu a v konaní ani nevedel predložiť kúpnu zmluvu. Predmetné vozidlo malo byť predmetom vyporiadania bez ohľadu na to, z akých finančných prostriedkov bolo auto do spoločného vlastníctva nadobudnuté (matka žalobcu tvrdila, že synovi na auto požičala a pôžičku mu neskôr odpustila). Pokiaľ ide o pozemky, v zmysle súdnej judikatúry „ak manželia písomnou a registrovanou kúpnu zmluvou ako kupujúci nesporne prejavili zhodnú vôľu nadobudnúť označené nehnuteľnosti do bezpodielového spoluvlastníctva, potom bez ohľadu na to, že kúpna cena bola zaplatená z finančných prostriedkov rodičov žalobcu, nemožno dôjsť k inému záveru, než, že označené nehnuteľnosti sa stali predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nič nebránilo tomu, aby kúpnu zmluvu ako kupujúci uzavrel sám žalobca alebo jeho rodičia, a tak nadobudol do výlučného vlastníctva buď žalobca alebo jeho rodičia". V zmysle uvedeného je rozhodujúca práve vôľa manželov nadobudnúť pozemky do spoločného vlastníctva, a to bez ohľadu na to, z akých finančných prostriedkov boli nadobudnuté, a preto aj pozemky mali byť súčasťou vyporiadania zaniknutého BSM. V otázke vyplatenia kúpnej ceny za pozemky súd vychádzal z tvrdení rodičov žalobcu, pričom žalovaná namietala dôveryhodnosť týchto výpovedí v súlade s ust. § 191 ods. 2 CSP. Svedkovia vypovedali účelovo v prospech svojho syna (žalobcu), pretože už nežije stará matka žalobcu, ktorá im svoj 2/3-inový spoluvlastnícky podiel na pozemkoch previedla síce formou kúpnej zmluvy, ale bez toho, aby za pozemky prijala peniaze. Pochybenie súdu videla žalovaná v uplatnení sudcovskej koncentrácie podľa § 153 CSP už na prvom pojednávaní, keď súd zamietol všetky návrhy na vykonanie dôkazov, ktoré boli obidvoma stranami sporu uplatnené neskôr, ako na tomto pojednávaní konanom dňa 12.12.2017. Toto rozhodnutie súdu bolo na úkor náležitého objasnenia skutkového stavu a tiež správnosti záverečného vyhodnotenia svedeckých výpovedí rodinných príslušníkov žalobcu. Súd prvej inštancie svojím postupom uprednostnil hospodárnosť a rýchlosť konania pred spravodlivosťou. Žalovaná je toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy.

Za základ pre právne posúdenie masy BSM a finančného vkladu účastníkov do stavby rodinného domu, predovšetkým výpovede rodičov žalobcu, ktorí na pojednávaní dňa 18.01.2018 tvrdili, že uhradili všetky faktúry ohľadom výstavby domu a tiež uhradili kúpnu cenu za pozemky. Súd nezobral do úvahy výpoveď matky žalovanej, ktorá uviedla aj iné skutočnosti a rozporovala výpovede svedkov. Súd nevykonal dôkazy dôležité pre rozhodnutie v predmetnej veci, ktoré by ozrejmili, akým spôsobom sa uskutočnilo financovanie rodinného domu a tiež nesprávnym spôsobom vyhodnotil dôkaz o čerpaní úverových prostriedkov zo ŠFRB, ktorý žalovaná predložila súdu dňa 15.03.2018. V liste zo ŠFRB zo dňa 27.02.2018 je uvedené, že úver bol čerpaný na základe predložených faktúr, ktoré museli byť opatrené podpismi a pečiatkou stavebného dozoru a zamestnanca príslušného OÚ, odboru regionálneho rozvoja. V predmetnom písomnom potvrdení bolo uvedené, že banka realizovala platbu priamo na účet dodávateľa, ktorý vystavil faktúru. Žiadatelia o úver nemohli voľne disponovať s úverovými prostriedkami, nakoľko úhrady vykonával priamo ŠFRB prostredníctvom komerčných bánk. Z tohto potvrdenia vyplýva, že rodičia žalobcu nemohli uhrádzať všetky faktúry, ako to uviedli vo svojich výpovediach. Žalovaná potvrdením od Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s. preukázala, že pred uzavretím manželstva mala nasporených 1.335,89 eur a že ku dňu 30.09.2000 výška nasporených prostriedkov predstavovala 70.698,- Sk, čím vyvrátila aj tvrdenie rodičov žalobcu, že účastníci konania ako mladí manželia nemali peniaze na stavbu rodinného domu. Práve z dôvodu jej nasporených peňazí, ktoré boli jej výlučnými prostriedkami nasporenými pred uzavretím manželstva, bol účastníkom konania počas trvania manželstva poskytnutý stavebný úver následne po tom, ako získali stavebné povolenie na stavbu rodinného domu. Úverové prostriedky zo stavebného úveru poskytnutého uvedenou stavebnou sporiteľňou boli tiež účelovo viazané. Úver bol splatený zo spoločného účtu manželov počas trvania manželstva. Súd písomné potvrdenie od Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s., aj všetky doklady spojené so stavebným úverom predložené dňa 20.02.2018 ako oneskorene predložené zamietol, napriek tomu v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaná nepreukázala výlučné prostriedky, ktoré investovala do spoločného majetku a za vierohodnú prijal výpoveď rodičov žalobcu, keď tvrdili, že ich syn nemal mať z čoho nasporené finančné prostriedky na stavbu rodinného domu, keď bol v čase začatia výstavby len dva roky po vojne. Táto skutočnosť je nepravdivá, nakoľko vzhľadom na ukončené vzdelanie a vek, mal žalobca už 5 rokov po vojne. Bol zamestnaný na družstve a privyrábal si na fuškách, čo potvrdila aj matka žalobcu a matka žalovanej. Žalovaná bola pred uzavretím manželstva 7 rokov zamestnaná, a tiež mala úspory, ktoré boli uvedené aj v potvrdení od vyššie uvedenej stavebnej sporiteľne. K námietke súdu, že žalovaná predložila uvedené potvrdenia oneskorene, a preto súd už na ne nemusí prihliadať, žalovaná uviedla, že na úver stavebnej sporiteľne podotýka, keďže manželstvo trvalo 16 rokov, náklady na spoločné hospodárenie uhradili obidvaja manželia podľa svojich schopností a možností. Keďže manželia hospodárili spoločne,

nerobili veci účelovo a s tým, aby si presne počas niekoľkých rokov spoločného života pamätali každú jednu finančnú záležitosť. Žalovaná sa podieľala na výstavbe rodinného domu podľa svojich možností a schopností - upratovala na stavbe po majstroch, pripravila im jesť, osievala piesok, čo vyplýva aj z výpovede matky žalovanej na súdnom pojednávaní dňa 18.01.2018. Navyše žalovaná počas výstavby rodinného domu bola na materskej dovolenke so svojím mladším dieťaťom - dcérou R., ktorá mala vážne zdravotné problémy, pre ktoré musela 3 x do týždňa chodiť na rehabilitačné cvičenie do Liptovského Mikuláša. Z uvedeného dôvodu sa často aj s deťmi zdržiavala u rodičov v F. Z.. Pokiaľ bola ale v Z., pomohla na stavbe. Žalovaná nenamietala finančnú výpomoc zo strany rodičov žalobcu, ale nesúhlasila s tým, že im vypomohli sumou dva až dva a pol milióna Slovenských korún. Otec žalovaného uviedol, že ročne dokázali s manželkou ušetriť 50.000,-Sk, takže takáto finančná výpomoc by bola nereálna. Ani jeden zo svedkov nehovoril ešte o ďalších úsporách, ako to uvádza súd. Rodičia žalobcov postavili druhý dom pre seba, takže tam použili svoje úspory. Navyše rodičia žalobcu vypovedali v otázke financií rozdielne a nevedeli predložiť nijaký doklad o úhrade faktúry spojenej so stavbou domu účastníkov súdneho konania. Súd považoval rozpory rodičov žalobcu len za drobné nezrovnalosti, avšak tieto nezrovnalosti sa týkali finančných nákladov do výstavby spoločného rodinného domu účastníkov konania, a preto mal súd o nich spravodlivo pochybovať. Poukázala tiež na vyjadrenie matky žalovanej, kde vo výpovedi uviedla, že zámer rodičov žalobcu bol finančne vypomôcť obidvom manželom. Žalovaná nesúhlasila ani s dôvodom, pre ktorý súd nevyhovel návrhu na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania. Žalovaná predložila súdu ohodnotenie realitných kancelárií, ktoré sa od ohodnotenia znalca značne líšili, a to bol dostatočný dôvod na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania. Súd tiež urobil chybu, keď nevykonal dôkaz o zostatku úveru ku dňu vydania súdneho rozhodnutia. Následne súd pochybil, keď pri výpočte vyrovnacieho podielu dvakrát v neprospech žalovanej započítal splátky uhradené žalobcom - prvýkrát odpočítal podiel už uhradených splátok ku dňu podania žaloby a druhýkrát, keď ďalšiu čiastku na úhradu vypočítal z celého zostatku úveru ku dňu právoplatnosti a vykonateľnosti súdneho rozhodnutia o rozvoде. Preto ak súd vychádzal zo zostatku úveru ku dňu rozvođu manželov, nemal započítavať duplicitne v prospech žalobcu už uhradenú polovicu splátok za žalovanú. Žalovaná postup súdu považovala za nesprávny, rovnako tiež východiskovú hodnotu, z ktorej súd pri výpočte vyrovnacieho podielu vychádzal.

4. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý navrhoval napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. K jednotlivým odvolacím námietkam žalovanej uviedol, že osobné motorové vozidlo súd nezahrnul do BSM, pretože bolo preukázané, že naň dala finančné prostriedky jeho matka. Pokiaľ ide o pozemky, skutočnosť, že účastníci kúpili pozemky za trvania manželstva a boli zápisné v katastri ako BSM, ešte neznamená, že by malo patriť do BSM. Súd správne vylúčil tieto pozemky z BSM a svoje rozhodnutie hodnoverne odôvodnil. Žalobca sa stotožnil s názorom súdu, ktorý za základ pre právne posúdenie masy BSM a finančného vkladu do stavby rodinného domu zobral výpovede rodičov žalobcu, pričom hodnoverným spôsobom vyvrátil námietky žalovanej o nedôveryhodnosti a zaujatosti rodičov žalobcu. Nie je pravdou, že žalovaná vyvrátila tvrdenie rodičov žalobcu, že účastníci konania ako mladí manželvia nemali peniaze na stavbu rodinného domu. Práve naopak, rodičia žalobcu hodnoverným spôsobom preukázali, že manželvia v čase výstavby žili len z príjmu žalobcu, žalovaná bola na materskej dovolenke, bývali u rodičov žalobcu, kde prispievali iba na stravu, ostatné náklady hradili rodičia žalobcu. Tvrdenie o výške nasporených finančných prostriedkov žalovanej je v rozpore s vykonaným dokazovaním. Pokiaľ sa týka námietky nevykonania kontrolného znaleckého dokazovania, žalobca sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, na ktoré poukázal a rovnako tak poukázal na odôvodnenie rozsudku týkajúce sa peňažných prostriedkov nasporených žalovanou, keď tieto nezahrnul do masy BSM. Žalobca v závere poukázal na podrobnú argumentáciu rozsudku opierajúcu sa o dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní a je toho názoru, že rozsudok je zákonný a správny.

5. Žalovaná v rámci odvolacej repliky v podstate zotrvala na argumentácii uvedenej v odvolaní. Doplnila, že sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že pozemky súd správne vylúčil z masy tvoriacej BSM, poukazujúc na rozporuplné vyjadrenia rodičov žalobcu na pojednávaní dňa 18.01.2018, kedy otec žalobcu hovoril, že peniaze za pozemky vyplatil za kupujúcich reálne on, pričom matka žalobcu uviedla, že kúpna cena za pozemky bola uhradená vo forme pracovného príspevku. Vypovedali účelovo v prospech svojho syna. Podľa žalovanej stará matka žalobcu previedla svoj spoluvlastnícky podiel na pozemkoch na obidvoch manželov, bola to jej vôľa pomôcť obidvom, a aj keď to bolo kúpnu zmluvou, kúpna cena jej nebola nikdy vyplatená. Keďže už nežije, nemožno to preukázať. Ďalej uviedla, že tvrdenie otca žalobcu, že on uhradil všetky faktúry, ktoré vznikli v súvislosti s výstavbou rodinného

domu, vyvrátila predložením faktúr, ktoré ŠFRB uhradil zo svojho účtu v PKB, a. s. priamo na účet vystaviteľa faktúry, a nie stavebníka (doručené súdu dňa 21.02.2018) a tiež listom ŠFRB zo dňa 27.02.2018 - informácia k čerpaniu prostriedkov z úveru (doručené súdu 15.03.2018). Z toho vyplýva, že nepredkladali ŠFRB doklady o úhrade, ale faktúry, ktoré bolo treba uhradiť, nakoľko sami nemohli voľne disponovať s úverovými prostriedkami. Uvedený úver, ako aj úver poskytnutý Stavebnou sporiteľňou VÚB - Wüstenrot, a. s. splácali z spoločných prostriedkov, čo v konaní bolo tiež preukázané. Považovala za nesprávne, keď súd listinné dôkazy ohľadom spôsobu čerpania úverov a o jej nasporovaných finančných prostriedkoch pred uzavretím manželstva odmietol ako neskoro podané. Ani súd, ani účastníci konania nepoznali systém čerpania úveru, a preto si žalovaná vyžiadala potvrdenie zo ŠFRB a tiež peňažného ústavu, ktoré predložila súdu v rámci doplnenia dokazovania. Uvedené doklady vyvracajú tvrdenie rodičov žalobcu, že nemali peniaze na výstavbu rodinného domu. Je pravdou, že pri výstavbe im finančne pomohli aj rodičia žalobcu, ale čiastka, ktorú uviedli na pojednávaní, je nereálna a ničím nepreukázaná. Nestotožnila sa s názorom žalobcu ani v otázke nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania. Súd v prípade pochybností niektorého z účastníkov konania má možnosť na návrh účastníka nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie. Súd nevyhovел návrhu žalovanej a nezobral do úvahy ani jej námietku, že predmetom ohodnotenia mali byť aj sporné pozemky. Výška vložených finančných prostriedkov žalobcu do spoločného majetku nebola preukázaná hodnoverným spôsobom, súd vychádzal len z výpovedí rodičov žalobcu a bez predloženia akýchkoľvek pokladničných dokladov.

6. Žalobca v odvolacej duplike zotrval na dôvodoch uvedených vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej, poukajúc v jednotlivostiach na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Tvrdenie žalovanej, že potvrdenie o úsporách, ktoré mala mať v stavebnej sporiteľni vo VÚB Wüstenrot predložila na súd neskôr, vzhľadom na 30-dňovú lehotu, je irelevantné. Žalovaná mala zaujať kvalifikované stanovisko hneď vo vyjadrení po doručení žaloby. O uvedených finančných prostriedkoch musela vedieť, a teda mala dostatok času na predloženie tohto dôkazu. Navyše bola zastúpená advokátkou. Žalovaná nevedela preukázať ani tvrdenie, že mala našetrované finančné prostriedky v sume 70.698,20 Sk, ktoré mali byť použité na výstavbu domu, tieto však boli určite skonzumované v rámci života účastníkov a ich detí počas výstavby rodinného domu.

7. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

10. Odvolanie žalovanej je dôvodné.

11. V danom prípade je predmetom sporu vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva toho času už rozvedených manželov, ktoré vzniklo uzavretím ich manželstva dňa 13.09.1997 a zaniklo rozvodom v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 8P/43/2013 zo dňa 04.09.2013.

12. Odvolací súd sa prioritne zaoberal aplikáciou princípu sudcovskej koncentrácie konania v danom spore. Civilný sporový poriadok ukladá súdu povinnosť konať rýchlo a hospodárne a poskytuje súdu aj nástroje na dosiahnutie tohto účelu. Jedným z nich je aj princíp sudcovskej koncentrácie konania vyjadrený v § 153 CSP. Z normatívneho hľadiska má koncentrácia konania za následok sankciu v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu. Sudcovská koncentrácia sporu má zabrániť tomu, aby strany sporu zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Strany sporu majú povinnosť predložiť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas, pričom procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr, ak by konala starostlivo. Ak neexistujú osobitné dôvody,

v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné. Napriek tomu je v tzv. diskrečnej právomoci súdu poskytnúť procesnej strane na pojednávaní lehotu na dodatočné splnenie povinnosti tvrdiť a navrhovať dôkazy. Ak súd dospeje k záveru, že strana neuplatnila prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany včas, má možnosť konanie strany ospravedlniť a na jej procesný úkon prihliadnuť, alebo na omeškaný procesný úkon neprihliadnuť. Súd pri aplikácii princípu sudcovskej koncentrácie musí zohľadniť okolnosti prípadu, ako aj postup strán v spore a rovnako aj skutočnosť, či tvrdenia niektorej zo strán nevyvolali potrebu reakcie druhej sporovej strany uplatnením prostriedkov procesnej obrany.

13. Z uvedeného je zjavné, že sudcovskú koncentráciu konania nemožno aplikovať za každých okolností. Formálny postup podľa Civilného sporového poriadku nesmie byť v rozpore so zásadou materiálneho právneho štátu, odvíjajúceho sa od čl. 1 Ústavy SR. V tejto súvislosti odvolací súd cituje nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 72/2010 zo dňa 04.05.2010, podľa ktorého: „V súvislosti s výkladom a aplikáciou príslušných právnych predpisov musí súd prihliadnuť na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.“ Zároveň odvolací súd dodáva, že výklad a aplikácia CSP musí zodpovedať Základným princípom CSP, vyjadreným v Čl. 1 - 18 CSP.

14. Strany sporu predkladali tvrdenia, popierali skutkové tvrdenia protistrany a navrhovali dôkazy, ako aj protinávrhy k vykonaným dôkazom v priebehu sporu kontinuálne v súlade s vývojom sporu. Okresný súd aplikoval sudcovskú koncentráciu v tom zmysle, že neprihliadal (až na vymedzené výnimky) na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli predložené do prvého pojednávania konaného dňa 12.12.2017. Aplikáciou sudcovskej koncentrácie konania došlo v danom prípade k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania v neprospech žalovanej. Nesprávnou aplikáciou tejto zásady tak nemal súd spoľahlivo zistený a preukázaný skutkový stav, v ktorom dôsledku sa súd pri svojom rozhodovaní opierať iba o svoje domnienky a nepreukázané tvrdenia, čo sa následne premietlo aj do nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ súd prvej inštancie tvrdí, že prijatím ďalších prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku by bolo nevyhnutné nariadiť ďalšie pojednávania, uvedené konštatovanie je v rozpore s obsahom spisu, keď napriek tomu v danej veci súd vykonal až päť pojednávania. Podľa názoru odvolacieho súdu práve opačný postup by prispel k náležitému objasneniu veci a k rozhodnutiu v kratšom čase. Pokiaľ aj súd prvej inštancie využil sudcovskú koncentráciu konania, bolo vhodné dôsledne selektovať, ktoré prostriedky procesného útoku a procesnej obrany pripustí, tak, aby bolo možné spoľahlivo zistiť skutkový stav. Súd prvej inštancie však svoje diskrečné právo využil len vo vzťahu k dôkazom, ktoré smerovali k zisteniu zostatkovej ceny majetkových hodnôt patriacich do BSM a zmluvy o úvere od ŠFRB. Navyše podľa názoru odvolacieho súdu strany predniesli prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas, vždy ako reakciu na skutočnosti, ktoré vyšli najavo na jednotlivých pojednávaniach. Takýmto nesprávnym procesným postupom okresného súdu došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces.

15. Pokiaľ ide o hmotnoprávnu stránku posudzovanej veci, odvolací súd konštatuje, že okresný súd nesprávne právne vec posúdil, keď dôsledne nerešpektoval ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce bezpodielové spoluvlastníctva manželov a zásady pre jeho vyporiadanie. Súd nesprávne ustálil masu BSM, nesprávne určil výšku úveru ku dňu zániku BSM a v dôsledku uvedeného nesprávne určil aj výšku vyrovnacieho podielu.

16. Z ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka vyplýva, že do BSM patrí všetko, čo manželia nadobudli za trvania manželstva s výnimkou vecí nadobudnutých darom, dedením alebo vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

17. Ak zanikne BSM, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka. Vyporiadanie BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka pozostáva jednak zo stránky kvalitatívnej, t. j. usporiadania vlastníctva k jednotlivým veciam patriacim do BSM, jednak zo stránky kvantitatívnej, ktorá sa týka jednotlivých hodnôt účastníkov - bývalých manželov.

18. Predmetom vyporiadania BSM je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Vyporiadanie BSM sa vykonáva ako vyporiadanie v tzv. širšom zmysle, to znamená, že do úvahy sa berú a vyporiadávajú aj pohľadávky a dlhy vzniknuté za trvania manželstva účastníkov a ich spoločného hospodárenia. Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. V rámci vyporiadania BSM súd i bez návrhu musí prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na oddelený (samostatný) majetok niektorého z manželov. Na druhej strane, manžel, ktorý vynaložil na spoločný majetok prostriedky, ktoré boli jeho výlučným vlastníctvom, je oprávnený požadovať, aby mu bola vrátená hodnota takto vynaložených prostriedkov späť do jeho výlučného vlastníctva.

19. Vo vzťahu k vyporiadaniu hnuiteľných vecí možno konštatovať, že strany sa v podstate zhodli na hnuiteľných veciach tvoriacich masu BSM a zhodne ustálili aj ich zostatkovú hodnotu, s výnimkou osobného motorového vozidla značky Škoda Octavia. Predmetné vozidlo nadobudli strany za trvania manželstva, pričom po zániku manželstva žalobca vozidlo predal. Okresný súd do rozsahu BSM nezahrnul toto motorové vozidlo, pretože pre včasné nepopretie skutkového tvrdenia žalobcu mal za nesporné, že prostriedky na jeho nadobudnutie žalobcovi dala jeho matka, pričom tvrdenie žalovanej nepovažoval za účinné popretie v zmysle § 151 CSP.

20. S uvedeným záverom okresného súdu nemožno súhlasiť. Na odvrátenie fikcie nespornosti založenej podľa § 151 ods. 1 CSP <. skutkových tvrdení protistrany postačuje ich generálne popretie, ak strana uvedie vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach, čo bolo v danom prípade splnené. V danom prípade žalovaná skutkové tvrdenia poprela uvedením vlastných tvrdení. Okresný súd mal potom v prípade pochybností vziať do úvahy zákonné kritéria, ktoré určujú rozsah BSM. V zásade vec nadobudnutá za trvania manželstva jedným z manželov za trvania manželstva do BSM patrí. Ak žalobca tvrdí, že predmetné motorové vozidlo bolo nadobudnuté z jeho výlučných finančných prostriedkov, získaných darom, čo by takto získanú vec vylučovalo z masy BSM, zaťažuje ho dôkazné bremeno. Skutočnosť, že motorové vozidlo bolo nadobudnuté z jeho výlučných prostriedkov, musí byť hodnoverne preukázaná, buď priamym dôkazom, alebo sériou nepriamych dôkazov. Samotná výpoveď matky žalobcu (ktorá neobsahuje žiadne konkrétne a overiteľné skutočnosti, prípadne podporené inými dôkazmi), ktorú žalovaná sponchybuje, je aj v svetle ostatných dôkazov nepostačujúca pre záver, že motorové vozidlo bolo nadobudnuté z výlučných prostriedkov žalobcu.

21. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti, ktoré nadobudli strany sporu za trvania manželstva, závery okresného súdu sú absolútne nesprávne, v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

22. Pozemky C-KN par. č. 469/2 trvalé trávne porasty o výmere 2706 m², C-KN parc. č. 469/3 zastavané plochy a nádvoria o výmere 144 m² a C-KN parc. č. 469/8 zastavané plochy a nádvoria o výmere 40 m² podľa názoru okresného súdu nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ku ktorému záveru dospel na základe svedeckých výpovedí rodičov žalobcu, podľa ktorých pozemky boli kúpené za ich peňažné prostriedky a sčasti aj za naturálnu odmenu poskytnutú žalobcom jedenému z podielových spoluvlastníkov pozemkov.

23. Do BSM patrí všetko, čo manželvia nadobudli za trvania manželstva s výnimkou vecí taxatívne vymedzených v ust. § 143 Občianskeho zákonníka. Predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sú nehnuteľnosti, ak boli nadobudnuté spoločnou činnosťou oboch manželov za trvania manželstva. Predmetné pozemky nadobudli strany sporu za trvania manželstva, čo vyplýva zo zápisu v katastri nehnuteľností, podľa ktorého nadobúdacím titulom bola kúpna zmluva, na základe ktorej nadobudli tieto pozemky obidvaja manželvia. Z uvedeného nevyplýva, že by pozemky nadobudol len niektorý z manželov darovaním, dedením, reštitúciou, alebo že by išlo o veci slúžiace osobnej potrebe len niektorého z nich. Ak aj žalobca tvrdí, že kúpna cena bola úplne zaplatená z jeho výlučných prostriedkov (resp. z prostriedkov jeho rodičov), rozhodujúce je, že kupujúcimi boli obaja manželvia a obaja jasne prejavili vôľu nadobudnúť kúpenú vec do bezpodielového spoluvlastníctva. Z uvedeného vyplýva, že žalobca ako údajne výlučne „investujúci“ manžel nekúpil vec pre seba, ale prejavil takýmto spôsobom vôľu na obstaranie veci do bezpodielového spoluvlastníctva a žalovaná toto akceptovala. Táto vôľa oboch manželov je potom rozhodujúca z hľadiska určenia, či vec patrí alebo nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn 22Cdo/1659/2000, podľa ktorého ak manželvia písomnou kúpnu zmluvou ako

kupujúci nesporne prejavili zhodnú vôľu nadobudnúť predmetné nehnuteľnosti do BSM, pričom bez ohľadu na to, že kúpna cena bola zaplatená z výlučných finančných prostriedkov jedného z nich príp. rodičov jedeného z účastníkov, stala sa nehnuteľnosť predmetom BSM. Z uvedeného výkladu podľa odvolacieho súdu je potrebné predmetné pozemky považovať za súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V zmysle ust. § 150 Občianskeho zákonníka, ak bola nejaká vec získaná za trvania manželstva čiastočne z prostriedkov patriacich len jednému z manželov, pričom je pri vyporiadaní manžel, z ktorého prostriedkov bol tento náklad vynaložený, oprávnený požadovať, aby mu bolo uhradené to, čo vynaložil. Aby k započítaniu bolo možné pristúpiť, musí byť vždy exaktne preukázané, v akej výške, na základe akých prostriedkov a od koho boli finančné prostriedky získané na obstaranie spoločných vecí. V prejednávanej veci však súd takto nepostupoval a bez toho, aby mal preukázané uvedené skutočnosti, do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov nezahrnul predmetné pozemky.

24. Za správny považoval odvolací súd záver okresného súdu, že rodinný dom patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nemožno však súhlasiť s postupom súdu pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva k nemu. Súd prvej inštancie ho prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu a určil povinnosť žalovanej nahradiť žalobcovi to, čo vynaložil z vlastných prostriedkov na jeho obstaranie s tým, že absolútne nevzal do úvahy (argumentujúc aplikáciou sudcovskej koncentrácie konania) tvrdenia a dôkazy predložené žalovanou preukazujúce aj jej prínos, ktorým sa podieľala na nadobudnutí rodinného domu jednak zo svojich výlučných prostriedkov nadobudnutých za trvania manželstva, jednak z prostriedkov BSM. Žalovaná poukázala na úver poskytnutý ŠFRB, ktorý bol účelovo viazaný na výstavbu rodinného domu, ako aj na skutočnosť, že časť domu prenajímali turistom, aby dofinancovali výstavbu rodinného domu. Súd prvej inštancie nezohľadnil ani úspory žalovanej, ktoré mala pred uzatvorením manželstva, ktorých výšku žalovaná preukázala, pričom uvedené doklady vyvracajú tvrdenie rodičov žalobcu, že sporové strany nemali žiadne peniaze na výstavbu rodinného domu. Rovnako to vyvracia aj skutočnosť, že v čase výstavby domu, ako aj v čase predchádzajúcom žalobca riadne pracoval a dosahoval príjem. Podľa tvrdení žalovanej, ktoré žalobca nespochybnil, chodieval aj na fušky. Naopak, súd prvej inštancie vychádzal iba z výpovedi svedkov - rodičov žalobcu, ktorí nijako nepreukázali, že to boli práve oni, kto financoval výstavbu rodinného domu a kúpu predmetných pozemkov, a odkiaľ na tento účel mali peniaze (aj v súvislosti s tvrdením žalovanej, že stavali tiež rodinný dom). Nesprávne súd prvej inštancie postupoval, keď určil výšku sumy, ktorou sa podieľali na nadobudnutí uvedených nehnuteľností, iba odhadom, takýto postup je vzhľadom na vyššie uvedené rozporý neprípustný.

25. Ďalšie pochybenie okresného súdu odvolací súd zistil vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, keďže žalovaná vzniesla námietky voči oceneniu nehnuteľností a k postupu znalca pri určení hodnoty rodinného domu, keď okresný súd sa nevysporiadal s jej oprávnenými námietkami a tiež z dôvodu, že pri oceňovaní neboli zohľadňované pozemky, ktoré súd vylúčil z masy BSM. Vzhľadom na vyslovený názor odvolacieho súdu, že do rozsahu BSM mali byť zahrnuté aj uvedené pozemky, je hodnota nehnuteľností bez hodnoty pozemkov nesprávne určená.

26. Napokon odvolací súd poukazuje na nesprávny postup súdu prvej inštancie, pokiaľ určil, že žalovaný je preberateľom nezaplatenej časti záväzku voči Štátnemu fondu rozvoja bývania vyplývajúceho zo zmluvy o úvere č. 505/3179/2001 dňa 22.11.2001 vo výške 9.961,60 eur. Ako správne poukázala žalovaná, súd prvej inštancie pochybil, keď pri výpočte vyrovnacieho podielu dvakrát v neprospech žalovanej započítal splátky uhradené žalobcom - prvýkrát odpočítal podiel už uhradených splátok ku dňu podania žaloby a druhýkrát, keď ďalšiu čiastku na úhradu vypočítal z celého zostatku úveru ku dňu právoplatnosti a vykonateľnosti súdneho rozhodnutia o rozvoze. V prípade, že ku dňu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva nie je uhradený spoločný dlh bývalých manželov, súd ho prikáže niektorému z nich vo výške danej ku dňu rozhodovania súdu o vyporiadaní BSM.

27. Vzhľadom na zásadné pochybenia okresného súdu, ktoré predstavovali porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces, následné nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a nesprávne právne posúdenie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

28. V ďalšom konaní súd prvej inštancie odstráni všetky vyššie uvedené nedostatky a opätovne rozhodne o vyporiadaní BSM, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). Rozsudok vydaný

v konaní o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva musí byť náležite odôvodnený nielen vo vzťahu k záverom o kvalitatívnom obsahu vyrovnania, teda o tom, ktoré veci z bezpodielového spoluvlastníctva pripadnú tomu-ktorému z bývalých manželov, ale aj z hľadiska určenia podielov a ich prípadného vyrovnania.

29. Vo svojom novom rozhodnutí súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, 3 CSP a § 262 ods. 1 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)